

6x12

605

## BİR MARŞ

Marşın güftesi Gazi Paşa hazretlerinin  
bilhassa mazhar-ı takdirat ve iltifatı  
olmuştur

Bestekârı  
Darüelhan keman muallimi  
Mustafa Bey\*

Marş Nâzımı  
Şair-i şehîr ve kemâlât-perver  
Florinalı Nazım Beyefendi\*



نستکاري:

لا اذلا ان كان في الدنيا من يمشي

(٣)

دوتونوك زاني . حقدن ، زه بولك ندر  
قرانان مني : عزند وكي قطعند  
كوزي آيه به ؛ بوزي خندان كورون ملتند  
(يكې برتوكيه) خلع ايني كالميد اوږد

باشاسين شاي دهاسيد ريسن جهور !

(٤)

بيجون دشمنه ، اهدول ديريكنه لرند  
تورتولوسه شاي : غازي باشا ايدند بزه !  
ديدي آرسوندره : عكده ، بوردوك آه وكره !  
(يكې برتوكيه) خلع ايني كالميد اوږد

باشاسين شاي دهاسيد ريسن جهور !

(٥)  
او (ظفر نامي) تاغلي حيران ايندي

خلقي ، نختنه جود زنده حكمران ايندي

توجاهست ، او كا جان نيمه نكران ايندي

(يكې برتوكيه) خلع ايني كالميد اوږد

باشاسين شاي دهاسيد ريسن جهور !



مارش نازيمي:

شاهزاده و كرامت و بزرگوں و بزرگوں و بزرگوں

(١)

اولدي غازي باشا . ملك كيرن بانسي  
قرانقنده اولمك ، كوردوي هيج تانسيس  
بارلابلان طاهر : حيهه تورتوسيس  
(يكې برتوكيه) خلع ايني كالميد اوږد

باشاسين شاي دهاسيد ريسن جهور !

(٢)

تاركوندورده ، دنيازه هيب باشندي  
قرجا غازي باشا حوسه سيشي بارلوشندي  
صالحه بران شمشي بلك باره ايدرياشندي  
(يكې برتوكيه) خلع ايني كالميد اوږد

باشاسين شاي دهاسيد ريسن جهور !

۱۰ بجزش

\* Mustafa Sunar (1881-1961)

\* Nazım Özgünay (1883-1939)

TÜRKİYE'DE SOLUN TARİHİNDE

TÜRKİYE HALK  
İŞTİRAKİYUN  
FIRKASI'nın Cihan  
amele ve  
köylüsüne ve  
Üçüncü  
Enternasyonal  
vasıtasıyla  
komünist fırka ve  
teşkilâtlarına  
beyannamesi

CENOVA Konferansı artık emr-i vâki halini almıştır. Bu konferans ilk önce bir Avrupa emperyalist hükümetinin Avrupa kapitalist heyetine kurduğu bir tuzak idi. Kan [Cannes] konferansı ile sarsılan tuzağı vehleten bozuvermek de muvafık görülmediğinden olacak ki, başkalarının da iştirak ve muavenetiyle tevsi' ve tahkim edilerek küçük tuzak büyük kapan haline getirilmiştir. Bu kapan artık bütün dünya emperyalistlerinin bütün dünya mazlumlarını kısırmak ve tutmak için kurulmuş bulunuyor.

Rusya Sovyet hükümetinin Cenova konferansına çağrılmış olması bir eser-i samimiyet olmaktan ziyade bir düzen ve bir riyakârlıktır. Bu günün hilebaz ve riyakârları yüzünü şarka çevirmiş olan bütün dünya mazlumlarının, bütün cihan emekçilerinin gözlerine bir perde-i iğfâl çekmek isteyenler ve bugün de Cenova'da görünüp Cenova'da sırtacak ve sırtacak olan çehre-i tegallüp ve redaate aldatıcı gazeler [?] sürüyorlar. Brest Litovsk'un muhterem kahramanları olan Şark inkılâpçıları pek ümitvarız ki, Brest Litovsk'ta yaptıkları gibi dünya emekçileri ve mazlum halkı için kurulmuş olan "Cenova" kapanını da, onların düşeceği bir kapan haline sokarlar ve pek kuvvetle itimadımız vardır ki o riyakâr çehreden bütün nikâbları indirir, yırtar ve atarlar.

Cenova konferansının bir tuzak ve kapan olduğunu isbat için biz yalnız şu delili irac'edeceğiz, Cenova konferansı sükûn ve istirahat-i âlemi istihdaf ediyorsa, Cenova konferansı yine harap olmuş yerleri imar, bozulmuş iktisadi-

7•335

## TÜRKİYE'DE SOLUN TARİHİNDEN

yatı tanzim gayesiyle çalışacaksa ortaya emperyalist hükûmetlerin en bayağısı şu Yunan hükûmeti bile çağrıldığı halde Türkiye, Anadolu ne için çağırılmadı. Suriye, Irak, Mısır, Trablus, Fas, Cezayir, Hint, Çin, İran ne için çağırılmadı. Hatta şu güya artık muhtar olan İrlanda ne için çağırılmadı.

Mısır bugün ihtilâl içinde harap olmaktadır. Suriye, Irak dört senelik bir harb-i azim ile zaten harap ve bitap olmuştur. O günden bugüne kadar enkazı tarümarî olmuş, demiryolları, parçaları sökmekle meşguldürler. Hint öyle, Çin öyle, hatta İran öyle.

Anadolu Avrupa istilâcılarının sersem bir aleti olan Yunan saflarına karşı istiklâlî için üç senedir kanlı bir harp idame ediyor. Bu kuvvetler hep Anadolu emekçileri, fakir köylüleri, Anadolu'nun masum ve mazlum evlâtlarıdır. Onlar üç senedir yazın bunaltıcı harareti, kışın dondurucu soğuğu altında bilâ perva harp ediyor. Emperyalistlerin iğfalâtına kapılarak harb-i umumiye sürüklenen ve dört sene alettevali garp eliyle yakılan ve yıkılan zavallı Anadolu işte bugün de o eller, o pençeler altında eziliyor. Yunanlılar girdikleri yerleri, çıkardıkları memleketleri girip çıktıkça yerle yeksan ettiler, ve ediyorlar. Türkiye ve Anadolu kendisine mu'temir-i kebir süsünü veren ve içine Sovyet Rusyasını çağırarak da gaye-i cebir ve tahakkümünü setre uğraşan Cenova konferansına ihlâl edilmiş asayiş ve istirahatî harap olmuş iktisadiyatı için neler neler söyleyebilirdi.

Maksat asayiş ve istirahat-i âlemse Anadolu bugün dahi şarkta bir âmil-i sulh ve sükun olabilirdi, maksat imar ise işte koca bir memleket.

Bunu o konferansın mürettepleri de pek âlâ bilirdi. Lâkin yukarıda dediğimiz vechile maksatlarına sadık ve samimi olmadıkları için işbu mu'temir huzuruna çıkar çıkmaz efendiler işte hak ve işte hakikat diyecek bir müdde-i mazlumdan ürktüler ve ürküyorlar. Ve işte bunun için Türkiye'yi içlerine almadılar ve almıyorlar.

Biz Türkiye emekçileri, biz Türkiye mazlumları Avrupa'nın Cemiyet-i Akvamı'nı ve hatta Vaşington ve Kan konferansları komedilerini de gördük. Biz Paris'in üçler konferansından daha dün önümüze atılan mütareke ve şerait-i sulhiye teklifleri ucübelerini de gördük. Sermayedar ve istilâcı muhteremler yeni namlar ve parlak sözlerle şimdiye kadar bütün dünya mazlum halkının ayaklarına ve kollarına taktıkları demir zincirlerin yerine bunlara takılacak altın zincirler yapmak istediler. Demirci

dükkan  
tiler.

Halb  
o kuvv  
günkü  
böyle z  
sü Poi  
bu oca  
dar çıra  
niyete,  
ne şera  
yacakt

Bu d  
rahhas  
naslıgı  
mahiy  
rine ke  
muz ha  
Fırkası  
rine hi

Dün  
dına m  
ve kan  
konfer

yiş ve istirahatı harap olmuş iktisadiyatı için neler neler söyleyebilirdi.

Maksat asayiş ve istirahat-i âlemse Anadolu bugün dahi şarkta bir âmil-i sulh ve sükun-olabilirdi, maksat imar ise işte koca bir memleket.

Bunu o konferansın mürettepleri de pek âlâ bilirdi. Lâkin yukarıda dediğimiz vechile maksatlarına sadık ve samimi olmadıkları için işbu mu'temir huzuruna çıkar çıkmaz efendiler işte hak ve işte hakikat diyecek bir müdde-i mazlumdan ürktüler ve ürküyorlar. Ve işte bunun için Türkiye'yi içlerine almadılar ve almıyorlar.

Biz Türkiye emekçileri, biz Türkiye mazlumları Avrupa'nın Cemiyet-i Akvamı'nı ve hatta Vaşington ve Kan konferansları komedilerini de gördük. Biz Paris'in üçler konferansından daha dün önümüze atılan mütareke ve şerait-i sulhiye teklifleri ucubelerini de gördük. Sermayedar ve istilâci muhteremler yeni namlar ve parlak sözlerle şimdije kadar bütün dünya mazlum halkının ayaklarına ve kollarına taktıkları demir zincirlerin yerine bunlara takılacak altın zincirler yapmak istediler. Demirci

8•336

dükkânını kuyumcu dükkânına kalp ettiler.

Halbuki yapmak istedikleri zincirler o kuvvette ve o ağırlıkta olacaktı. Bugünkü Cenova konferansı işte yine böyle zincirler yapacak bir ocaktır. Örsü Poincare çekici Lloyd George olan bu ocak, onu körükleyecek otuz bu kadar çırağıyla beraber beşeriyete, musaniyete, bütün mazlum kitlelere bakalım ne şerareler sıracatacak, ne zincirler yatacaktır.

Bu dakikada gözlerimizi Sovyet muhahaslarının inkılâpçılığına ve hakşinaslığına diktiğimiz ve bu komedinin mahiyetini de bütün âleme göstermelerine kemal-i itimatla muntazır olduğumuz halde biz Türkiye Halk İştirakiyun Fırkası cihan işçi, çiftçi ve komünistlerine hitap ediyoruz:

Dünya iktisadiyatını tanzim maksadına matuf değil cihanı yeni baştan ateş ve kan tufanına gark edecek olan bu konferansın mukarreratına itimat etme-

ziniz ve bu konferanstan bir netice beklemeyiniz. Hayatımıza ve hayatınıza pek caniyane ihzar edilmekte olan bu kasta meydan vermemek için bütün mevcudiyetinizle bu konferansın akametine ve Türkiye köylü ve emekçilerine yardım ediniz.

Bu vesile ile de büyük üstad-ı insaniyet Karl Marks'ın ulvî ve muhik nida ve davetini bir kere daha tekrar edelim: "Ey, bütün memleketler işçi, köylü ve ameleleri birleşiniz! Zincirlerinizden başka kaybedecek neniz var. Kazanacağınız ise bütün bir cihan koca bir cihandır."

Türkiye Halk İştirakiyun Fırkası

Merkez-i Umumisi

11/4/38 [11 Nisan 1922]

Mühür (ortasında iki buğday başağıyla çevrili orak çekiç)

ve imza (Nâzım?)

Karş. Mete Tunçay,  
Türkiye'de Sol Akımlar-I (Ankara, 1978),  
s.267-68/dn. 248a.